

• **Δεδικασμένο προδικαστικό ζήτημα (ΚΠολΔ 331).** Από τις διατάξεις των άρθρων 321, 322 και 324 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι το δεδικασμένο καλύπτει ολόκληρο τον δικανικό συλλογισμό, δηλαδή όχι μόνο το κριθέν δικαίωμα, (δηλαδή την έννομη σχέση που διαγνώσθηκε), αλλά τόσο την ιστορική αιτία που έγινε δεκτή από την απόφαση (υπό την έννοια των περιστατικών, τα οποία ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης), όσο και τη νομική αιτία, (το νομικό χαρακτηρισμό, τον οποίο το δικαστήριο έδωσε στα πραγματικά περιστατικά, υπάγοντας αυτά στην οικεία διάταξη νόμου) **τα αυτά ισχύουν και σε περίπτωση κατά την οποία η τελεσιδίκως διαγνωσθείσα έννομη σχέση αποτελεί προδικαστικό ζήτημα άλλης, μεταγενέστερης, επίδικης αξιώσεως** επομένως, το δεδικασμένο από τελεσιδίκη απόφαση δημιουργείται και όταν το αντικείμενο της δίκης που διεξάγεται μεταξύ των ίδιων προσώπων, είναι διαφορετικό από εκείνο της δίκης που προηγήθηκε αναγκαία προς τούτο προϋπόθεση είναι η ύπαρξη του δικαιώματος, το οποίο κρίθηκε στη δίκη εκείνη τούτο συμβαίνει, όταν στη νέα δίκη πρόκειται να κριθεί η ίδια έννομη σχέση και το ίδιο νομικό ζήτημα, με αυτό που ήδη κρίθηκε με την προηγούμενη απόφαση (ΑΠ 394/2015 ΕΣυγκΔ 2015/439).

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ (ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΟΥ) ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ (ΚΠολΔ 331)

I. Κατά τη θεωρία της *«λειτουργίας του κανόνα δικαίου»*, (την οποία υιοθετεί ο ΚΠολΔ, με το άρθρο 216 § 1α' αυτού), ο κανόνας δικαίου έχει δύο σκέλη: 1) το σκέλος στο οποίο αναπτύσσεται το πραγματικό, δηλαδή η βιοτική σχέση που ο κανόνας αυτός ρυθμίζει και 2) το σκέλος στο οποίο διαγράφεται η έννομη συνέπεια, η οποία επέρχεται αυτοθρόως, από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθούν τα γεγονότα που συγκροτούν το

πραγματικό του¹. Υπό διαφορετική διατύπωση, στο πραγματικό του συγκεκριμένου κανόνα δικαίου προσδιορίζονται οι παραγωγικές προϋποθέσεις του οικείου –και ασκουμένου με την αγωγή– δικαιώματος (: της έννομης συνέπειας²).

II. Οι παραγωγικές αυτές προϋποθέσεις δεν αποτελούν προδικαστικό ζήτημα κατά την έννοια της ΚΠολΔ 331, παρά τις κατά νόμο προϋποθέσεις για να επέλθει η έννομη συνέπεια την οποία προβλέπει ο συγκεκριμένος κανόνας δικαίου.

III. Ειδικότερα, ως προδικαστικό (ή προκριματικό) ζήτημα είναι έννομη συνέπεια άλλου κανόνα δικαίου, διαφορετικού από τον εκάστοτε εφαρμοστέο, ο οποίος αποτελεί την κατά νόμο προϋπόθεση για να επέλθει η επιδιωκόμενη με την αγωγή έννομη συνέπεια³. Δηλαδή, όπου –κατά τη βούληση του νόμου– τίθεται προδικαστικό ζήτημα για την ευδοκίμηση της αγωγής, τότε η γέννηση της επιδιωκόμενης με την αγωγή

¹ **Κονδύλης**, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔικ (έκδ. 1983), § 16 II 3 σελ. 190-191. **Κεραμεύς**, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. II (έκδ. 1986), § 75 σελ. 204 επ. **Απ. Γεωργιάδης**, Η «συρροή αξιώσεων» επί συνδρομής συμβατικής και αδικοπρακτικής ευθύνης, Δ. 6, § IV 1 σελ. 56. **Αστ. Γεωργιάδης**, Εισαγωγή και θεμελιώδεις έννοιες αστικού δικονομικού δικαίου, (έκδ. 1997), § 3 II 1 σελ. 52 επ. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 4 III σελ. 23 επ. και υπό το άρθρο 216 § IV 1-3 σελ. 961-963. **Ο ίδιος**, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, (3η έκδ.) § 5 αριθ. 3 σελ. 112 επ. **Ο ίδιος**, Το κύριο περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής, Δ. 12 § 3.2. σελ. 408. **Βερβενιώτης**, Η αοριστία της αγωγής και ο αναιρετικός της έλεγχος, ΝοΒ 27 § II Α σελ. 1564 και Αναιρετικά κείμενα, (έκδ. 1993), σελ. 3 επ. ΑΠ 412/1986 Ελλ-Δνη 28/440. ΕφΑθ 2936/1998, ΕφΑθ 2519/1997 και ΕφΚρ 325/1994, αδημ. στο νομικό τύπο. ΕφΑθ 6435/1987 ΝοΒ 36/364. ΕφΑθ 10371/1986 Ελλ-Δνη 29/139. ΕφΑθ 2822/1986 Ελλ-Δνη 27/701. ΕφΑθ 5454/1986 Ελλ-Δνη 28/1448 και Δ. 18/203. ΕφΑθ 7555/1985 Ελλ-Δνη 26/1407. Βλ. και τη διατύπωση της ΑΠ 1266/1989 Ελλ-Δνη 32/790.

² **Μητσόπουλος**, Η αναγνωριστική αγωγή (έκδ. 1947) σελ. 96-97. **Ο ίδιος**, Ανακοπή του εκ προσυμφώνου αγοραστού και κατόχου ακινήτου του πτωχού, επί καταχρηστική ασκήσει υπό του συνδίκου της διά πλειστηριασμού επισπευδομένης εκποιήσεως, Ελλ-Δνη 25 § V σελ. 883. **Κεραμεύς**, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. II (έκδ. 1986), § 117 II σελ. 302. ΑΠ 9550/1998 Ελλ-Δνη 40/1101. ΑΠ 1025/1993 Ελλ-Δνη 35/1565. ΑΠ 683/1977 ΝοΒ 1978/363.

³ **Κονδύλης**, ανωτ., § 12 Β 1 σελ. 121 και § 16 II 5 σελ. 192-193 και § 18 III σελ. 219-220. **Μπέης**, Μαθήματα πολιτικής δικονομίας, Θεμελιακές έννοιες, (έκδ. 1984), § 8.3.2.4.2. σελ. 276-277. **Ο ίδιος**, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, (3η έκδοση), § 1 παρατηρ. αριθ. 3.1. σελ. 31 και § 18 παρατηρ. αριθ. 3.2.4.2. σελ. 278-279. **Ο ίδιος**, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή § 4 III 3 σελ. 26-27, υπό το άρθρο 216 § IV 4 σελ. 961-963, υπό το άρθρο 324 § II 6 σελ. 1323 και υπό το άρθρο 331 § II σελ. 1341 και § III 1 σελ. 1343. **Ο ίδιος**, Το κύριο περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής, Δ. 12 § 3 (3.2.1. έως 3.2.3.) σελ. 408-410. **Ο ίδιος**, Σχόλια, στη Δ. 2 (σελ. 164) και στη Δ. 13 (σελ. 838). **Ποδημάτα**, Δεδικασμένο (Αντικειμενικά όρια ιδίως επί ενστάσεων) τ. I (έκδ. 1995) Κεφ. Α' § 3 I 2 σελ. 100 επ. **Σταματόπουλος**, Ενημερωτικό σημείωμα, Δ. 15 σελ. 141-142 στην § 2.1. **Γεωργίου**, Δεδικασμένο –έννομη σχέση– προδικαστικό ζήτημα, Ελλ-Δνη 26, σελ. 1103 επ. (στον περιθ. αριθ. 7, σελ. 1104-1105). ΕφΑθ 87/2001 αδημ. στο νομικό τύπο. Μειοψηφία της ΕφΑθ 9845/1997 αδημ. στο νομικό τύπο. ΕφΑθ 8908/1983 Ελλ-Δνη 25/366, με σύμφωνο σημείωμα **Χαρ. Παπαδάκη**, όπου και άλλες παραπομπές. ΠΠρΑθ 16232/1983 Ελλ-Δνη 25/1439. ΜΠρΑθ 7374/1984 Ελλ-Δνη 26/1228.

έννομης συνέπειας εξαρτάται από την ισχύ της άλλης, της αποκαλούμενης προκριματικής, εξαρτώσας ή προδικαστικής⁴.

⁴. Βλ. την ΚΠολΔ 331. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ. Εισαγωγή, § 4 ΙΙΙ 3 σελ. 26-27 και υπό το άρθρο 218 § ΙΙΙ 2 δ' σελ. 972. **Κονδύλης**, ανωτ., § 12 ΙΙ Β 1 σελ. 121 επ. και § 16 ΙΙ 5 σελ. 192.